

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2026/10

19 maj 2026

Ane Hansen

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nassuiaat 2026

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Oqaaseqaat:

Siullermik qujanaq Naalakkersuisut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaataannut imartuumut. Aningaasaqarnikut ingerlatsineq pillugu ukioq manna nassuiammi sammineqartuni ukua immikkut oqaaseqarfigerusuppagut.

Nunarsuarmioqataaneq.

Ukiuni kingullerni Kalaallit nunarput nunanik pissaanilinnik soqutigineqarnera pissutissaqarluartumik annertusiartorpoq. Kalaallit Nunarput nunarujussuaq inukittunnguaq aatitassatigut pisorsuuvoq, kinguaariippassuarni siulitsinnit kinguaaminnut ileqqarlugillusooq atorneqartarsimanngitsunik. Maanna ineriartornerup nassataanik aatitassat qaqtigoortut nunarsuarmi amigaatigineqaleriartorput, nunat pissaanilissuit aattassanik nioqquteqarluartartut nunguusiartorput. Taamaammat Kalaallit Nunaat aatsitassarsiornermi soqutigineqaleriartorpoq. Ukiuni kingullerni naalakkersuisuusartut aatsitassarsiornermi nunatta avatangiisaannik mianerinninnissaq siunertaralugu inatsisitigut sinaakkutissanik pitsanngorsaanerit ersarissaanerallu isumatusarneruvoq. Aatsitassarsiornermi aningaasarsiornitsinni isumalluutit ilaattut ineriartortinneqassappat inuiattut tunngaviit pingaartitanut ersarissuusariaqarput. Inuit Ataqatigiit pingaartilluinnagaraat avatangiisinik mingutsitsinnginnissaq piujuartitsinissarlu tunngavittut pisuussutinik aqutsinissarput.

Ukiut manna inuiaqatigiittut nukittussuserput qajannaassuserpullu misilitsiffigisutut ippoq. Paasisarpullu pingarneq tassaavoq Kalaallit nunaatta nunarsuarmioqatigiit akornanni ineriartornermi pingaaruteqarneruleriartornera.

Ruslandip Ukrainemut sorsunnerani Ruslandip uuliaateqarfii saassunneqartunut ilaapput. Kangiani Qiterlarmi eqqissinnaarnerujussuaq siaruaateriaannaavoq, tamannalu siunissamut ungasinnerusumut kinguneqapiluinnarani aamma inuussutissat nioqqutissallu allat akitsorujussuarnerannik kinguneqarnera misillerfigereerparput. Naalakkersuinikkut ajunngitsumik siunertaqarluni iliutsit soorlu utoqqartatsinnut pissakinnerusunullu pitsaasumik kinguneqartussamik inatsisitigut iluarsaanerit aningaasaliisutillu nunarsuarmi pisut nalaatatta malunnarunnaarsittutut ippaa, tamannalu ajuusaarnarluinnarpoq.

Tamakkua ingiaqataanik nuna pissaanilik nunat illersoqartigiit akornanni tatigineqarluni ukiorpassuarni siuttuulluni inissisimasoq siuttortarput ulluni makkunani

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

nunarsuarmi nunallu iligiit akornanni iliutsimigut pitsaanngilluinnartumik sunniuteqartumik, asullu taassumarpiaap nunarput pisiassatut isigalugu pisiariumallugu ajornerpaamillu oqaaseqarmi siorasaaraluni sakkulersorneq aqcutigalugu nunarput tiguarumarlugu. Innimiillierneq tamanna qaqugorsuarmulluunniit akuerineqarnaviangilaq, qujanartumili nunarsuarmioqatigiit amerlaneruteqangaartunik taamatut pissusilersorneq akuerineqangilaq tamannalu toqqissiallannarpoq.

Nunat tamalaat akornanni nunatta soqutigineqarnera aningaasarsiornikkut pitsaasumik siunertalinnut aqcutissiuusutut isigalugu atorluaqqunaqaaq.

Nuna tamalaat akornanni Kalaallit Nunatta soqutigineqarnerujussua aamma pisussaaffiliivoq nunanut allanut sulisutigut nalimmassaanissamik. Inuit Ataqatigiinnit Nunanut allanut sillimaniarnermut niuveqatigiinnermullu atorfilittatut sullissisugut ikittuinnannguunerat isumaalugisarpaput taamaattumilu Inatsisartut Naalakkersuisunut suliakkiutigisariaqarpaat atorfilittatta Nunanut allanut niuvernemut sillimaniarnermullu attaveqaatitta malunnaatilimmik amerlinissaat. Naatsersuutigarpummi nunatta nunanik allanik soqutigineqarnera piffissami aggersumi annikillinaviangittoq.

Aningaasaqarnek pillugu siunnersuisooqatigiit nalilipput ukioq manna Aningaasaqarnermut nunarsuarmi pisut ullumikkullu aningaasap naleerukkiartornerannik killifiup pitsangoriatissai ukiunut siuliinut sanillullugit annikinnerussasut. Ilimagineqartariaqarpoq nunarsuarmi sorsunneq soraangippat ikummatissaq, sanaatornermi atortussat, inuussutissallu suli akisunerulersinnaasut. Taamaamat aningaasaqarnerput pillugu nutaamik siuariartuutaasinnaasunik eqqarsaqatigiinnissarput pisariaqarluinnarpoq. Nunatta pissarisitaanik imminut pilersorneq pimoorussamik ineriartortinneqarli.

Aalisarnek.

Aalisarnek suli aningaasarsiornitsinni tunngaviit pingaarnersaraat ukiunilu aggersuni suli pingaarnertut tunngavigisussaavarput. Taamaamat Inuit Ataqatigiinnit pingarteqarput pisuussutitta uumassusillit piujuartitsineq tunngavigalugu aqunneqarluarnissaat, kinguaatta pissaqartuarnissaat aamma siunertaralugu. Aalisarnek ukiuni kingullerni pitsaanerugaluttuinnartumik annertusiartortumillu nunatta karsianut isaatitsisuuvoq, 2025-mi aalisarnermi isertitagut aatsaat taamak annertutigipput, tassa aalisarnermi akitsuutit, akileraarutit, suliffeqarfiit akileraarutaat (selskabsskatter) aammalu nunami imaanilu sulisut suliffeqarnermikkut akileraarutaasigut isertitat nunatta karsianut kommuniullu aatsaat taamak aningaasaqarnikkut iluaqutaatigipput.

Aalisarnermi oqaluttuarisaanerput kingumut qiviaraangakku aalisarnek nunatta karsianut aningaasartuutaagallarmat kingorna maannamut pisoqarsimaqaaq. Aalisarnermi Inatsit qassiliutaaqisumik allangortikkatsigu maanna kinguneri pitsaasumik misigisalerpagut, pisassanik piginnittuunerit amerlanerusunut siammarsimapput, ilami allaat nunami allamiut aningaasaatilissuit

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

piginneqataassutaanik kalaallit sulisartut sorarnerussutisiatik aqutigalugit aalisartitsiveqatigiissuarni piginneqataalersimapput tamamma isumaqatigineqangikkaluarumaluunniit angusaq tulluusimarutigisaqaara.

Sianigilluinnagassaararpulli aalisartut pisassanik pigisallit pissassaqaassutsip nammassinnaasai sinnerlugit amerlisaqattaannginnissaat, aalisarnermi suliffeqarfittulli allatut ippeq tassa suliffiup imminut akilersinnaanissaanut amerlavallaanik sulisoqaleruni imminut akilersinnaajunnaassammat taamaalillunilu nunatta karsianut pilersuisinnaassusaa pitsaangitumik sunnerneqassalluni. Tamatuma aamma kingunerisinnaammagu nunami suliffissaqartisilluartarnerit annikillerujussuarsinnaaneri soorlu tamanna maanna Asianni suliffissuup matuneqaratarsinnaanerata killiffiup takutikkaa. Taamammat inatsisinik aningaasarsiornitsinnut pingaarutilinnik allanguilernitsinni kingunissai pitsaasut ajoqutaasinnaasullu pillugit nalilersuillutalu misissuilluartarnissarput pingaarutilerujussuuvoq.

Aalisarnermut inatsit kingullermik allanngortinneqalermat eqqartorneqartut tunngavilersuutillunullu ilaavoq inuiaqatigiit pigisaat Royal Greenland immikkut isigalugu pisassanik siammaanermi eqqunneqassanngitsoq inuiaqatigiit pisussaaffiini nunaqarfinni tunisarsiorfinnik ingerlataqarnera pillugu. Isumaqarpunga tunngavilersuutit taakkua pillugit tamat oqartussaaqataanerit aqutigalugu suliffeqarfiit aqunneqartut pillugit tamanik malinnaaffigineqarsinnaasunik ingerlatseriaaseqarnissaq aamma ersarinnerusariaqartoq, tassami inuiaqatigiit pigimassuk suliffeqarfissuup ingerlatsinikkut periusai piginnittunik aamma ajornannginnerusumik ersarinnerusunillu malinnaaffigineqarlutillu piunnaqarfigineqartariaqarput, inuiaqatigiit pigisaanni aningaasat qanoq aqunneqarnersut qanorlu inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaanersut malinnaaffigiuminarnersariaqarput ersarinnerullutillu. Pissusissamisuuungilarmi piginnittut nunani allani nunatsinnut iluaqutaanngilluinnartumik aningaasarpasuit atuisarneri kingusinarluta paasisaratsigit soorlu 2024-mi aamma 2025-mi Royal Greenlandip 700 mio-nit nunani allani annaasaqaataasunik atorsimagai kingusiinnakkut paasisimagipput. Tamanna tamat oqartussaaqataaffiani ingerlativimmi ingerlanneqartumi pisinnaasariaqanngikkaluarpoq, 700 mio -nimmi nunatta iluani soorlu ilinniartitaanerup pitsanngorsarneqarneranut kinguneqarluartumik atorineqakuttorsinnaagaluarumata, aamma taamaappoq inuiaqatigiit suliffeqarfissui pigisai allat eqqarsaatigalugit.

Takornariaqarnek.

Kalaallit nunatta nunarsuarmioqatigiinnik soqutigineqaleriartornera ilutigalugu takornariarfigissallugu soqutigineqaleriartorpoq. Inuit Ataqatigiinniit pingaartipparput takornarialerinerup piujuartitsisumik nunallu inuisa nunamik atuineranut akornusiinngitsumik aqunneqarluni ingerlanissaa. Takornariartitsineq aamma tassaasariaqarpoq nunap inuisa sallahallutik aningaasarsiornikkut iluaqutissarsiffigisassaasat. Minnerunngitsumik takornariarnermi nunatta pissarisitaanik atuneq nerisaqarnissarlu ineriartortitsiffigisariaqarpoq nunatsinni piniartut aalisartullu ilanngullutik iluaqutiginiassammassuk. Inuit Ataqatigiinni nuannaarutigaarput

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

takornariaqarnerup inatsisitigut sinaakkutai nunatsinni takornarialerisunik salliutitsilluni atuinissamik tunngavimmikkut sinaakkusersorneqarmata suli ineriartortinneqartumik. Piujuaannartitsineq tunngavigalugu takornariaqarnermi aqutsinermi nunap inuusa nunamik atuinissamik salliutinneqarnissaanik siunertaqarnermi nuna eqqissisimatinneqartunik pilersitsinerit aqqutissaqqittuupput. Taamaamat inuit Ataqatigiit tapersersukkatta ilagaat nuna eqqissisimatitat mianerisassallu allat eqqummaariffigalugit takornariaqarnermi periarfissatut amma ineriartortinneqarnissaat.

Meeqqat atuarfiani tunngaviit nutarternissaannut piffissanngorpoq.

Maanna atuarfitaliaap atuutilerneraniit ukiut 20 ? qaangiussimalerput piffissanngorsorinarporlu meeqqat atuarfiani pingaartitatut tunngaviit ineriartornermut naleqqussaqqinnissaannut. Ukiuni kingullerni meeqqat atuarfiani inuussutissarsiutinut ingerlaqqinnissamut angusatigut pitsaangitsumik angusaqarneq pissutigalugu ingerlaqqingittoortartut amerliartortut, maanna inuusuttunnguit 3000 sinneqartut meeqqat atuarfiani angusatigut pitsaangitsumik inissisimanertik pissutigalugu ingerlariaqqinneq ajortut, taakkulu peæriarfissanik pitsangorsaannikkut iliuseqartariaqalersugut.

GUX-ni inissat tamakkiinerusumik atorineqarnissaat aqqutissiuttariaqarpoq.

Ukiuni kingullerni ilinniaqqiffinnut qaffasinnerusunut aqqutissatut Ilinniarnertuungorniarfiit GUX-it avatangiisitigut inissatigullu pitsaasumik ineriartortinneqarput. Tamanna pitsaasuvoq inissallu tamakkiisumik atorineqartarnissaat aamma eqqummaariffigisariaqarpoq, Nalunaarusiat kinullit takutittarpaat Ilinniarnertuungorniarfinni inissat tamakkiisumik atorineqangittut. Inuit Ataqatigiinni inassutigerusupparput Ilinniarnertuungorniarfinni inissat tamakkiisumik atorineqarnerulernissaat siunertaralugu sulisoqassasoq.

Ilisimatusarfik.

Nunatta iisimatusarfia ukiuni kingullerni atorluarneqalersimammat Inuit Ataqatigiinnit nuannarutigearput, inissatigullu ajornartorsiutaalersimasut eqqummaariffigalugit pitsangorsaasoqassasoq ilangullugit inassutigarput. Peqqinnissaqarfiup iluani sulisutigut ajornartorsiortuarneq pillugu immikkut aamma eqqarsartariaqalerpugut, Ilisimatusarfipput nunat issittut akornanni peqqissutsikkut ilisimatusarnermik aallussineroqqullugu inassutiginaqaaq taamaasilluta nakornanik sygelplejerskinillu amigaateqartuarnerput iliuseqarfigineqarsinnaasutut isigigatsigu.

Ilisimatusarnermi nunatta pingarnertut inuutissarsiutaa aalisarneq aamma aallunneqarnerusariaqarpoq, nunani allani aalisarnermi ilisimatusarfeqarfiusuni nioqqutissianik tamakkiinerusumik atuneq iluaqutigalugu aallunneqartartoq tamanna aamma nunatsinni angusinnaasariaqarparput.

Inulerinermi sulisussanik amigaateqarpugut.

Ukiuni kingullerni sulisussatigut ajornartorsiorigisartakkagut tassaapput inunnik isumassuinermi pisortat suliffeqarfiutaat. Meeqquvinni nuna tamakkerlugu sulisussaaleqivugut, aamma taamaappoq utoqqaat illuini innaruutilinnilu sullissineq

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

eqqarsaatigalugu. Tamatuma takutippaa inunnik sullissivinni ilinniarsimassutikkut aamma annertuumik siuarsaasariaqartugut. Taamammat Inuit Ataqtigiinni inassutigerusupparput inunnik isumaginninnermut tungasunik ilinniarfeqarfiinni malunnaatilimmik kivitsisoqartariaqartoq siunertaralugu ineriartortitsisoqassasoq.

Nunarput uterfigissallu kajumernarsartariaqarparput.

Naggasiullugu Inuit Ataqtigiinnit oqaaseqarfigerusupparput ukiuni kingullerni nunatsinni amerliartorunnarsimanerput iliuseqarfigineqartariaqarmat. Meeqqiorneq pilerinarnerulersittariaqarparput meerallit oqisilisaaffiginerisigut, aamma nunatta avataani ilinniarsimasut eqqarsaatigalugit uterfigissalluta atugassarisitat tungaasigut pilerinarsartariaqarpugut. Maannami kalaalerpasuit ukiut tamaasa Danmakimut nuttarput, tamanna illuatugaanut saatinniartariaqarparput inunnik immikkortitsisarnerup iliuseqarfigineratigut, nunarpullu pisariaqartitsinneqartunik suliarforfigissallugu pilerinarnerulersillugu.

Ukioq manna Naalakkeruisuit Aningaasaqarneq pillugu nalunaarusiannut qujavugut maanilu pitsaasumik siunertaqarluta oqallilluarnissarput neriutigalutigu.